

Damian Ziółkowski

Biblioteka 2.0 - zasoby cyfrowe w nauce, kulturze i administracji

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 38-40

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Damian Ziółkowski

Biblioteka 2.0 - zasoby cyfrowe w nauce, kulturze i administracji

W dniu 15 maja 2008 roku na Uniwersytecie Śląskim w auli im. Kazimierza Lepszego odbyła się konferencja pt.: Biblioteka 2.0 - zasoby cyfrowe w nauce, kulturze i administracji. Organizatorami konferencji byli Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego oraz Biblioteka Śląska w Katowicach. Gości przywitał rektor-elekt prof. dr hab. Wiesław Banyś. Następnie głos zabrał wiceminister Jarosław Pawłowski i dyrektor BUŚ dr Dariusz Pawelec. Na sali obrad obecny był również dyrektor Biblioteki Śląskiej prof. dr hab. Jan Malicki. Zgromadzenie w auli uczestnicy wysłuchali 6 referatów w kolejności:

1. *Projekt Creative Commons Polska*. **Alek Tarkowski** (CC Polska);
2. *Prezentacja stosowania wolnych licencji*. **Alek Tarkowski** (CC Polska);
3. *Biblioteki cyfrowe: strategia, współpraca, polityka*. **Henryk Hollender** (Politechnika Lubelska);
4. *Digitalizacja - programy unijne*. **Maria Śliwińska** (Międzynarodowe Centrum Zarządzania Informacją);
5. *Czego potrzebują Bibliotekarze 2.0 i co mogą im dać informatycy* – dwugłos. **Grzegorz Gmiterek** (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), **Adam Dudczak** (Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe);
6. *ŚBC, Społeczna Pracownia Digitalizacji oraz Forum i Blog Biblioteka 2.0 - stan i rozwój*. **Remigiusz Lis**, **Agnieszka Koszowska** (Biblioteka Śląska), **Małgorzata Waga** (Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego)

Pierwszy prelegent Alek Tarkowski przedstawił dwa referaty: *Projekt Creative Commons Polska* i *Projekt Creative Commons Polska*. W obu wystąpieniach referent przedstawił idee wolnej kultury. Na początku podał definicję prawa autorskiego. Prawo autorskie w przeszłości generowało wysokie koszty kopiowania oraz regulowało rynek wydawniczy, obecnie technologia cyfrowa obniża koszty produkcji, co powoduje powszechność kopiowania. Następnie została zaprezentowana problematyka archiwów

obywatelskich i pirackich. Ponadto zostały omówione licencje Creative Commons. Prelegent zaproponował objęcie licencjami CC zbiorów Filmo-
teki Narodowej i Polskiej Kroniki Filmowej.

Następnie dyrektor Biblioteki Politechniki Lubelskiej dr Henryk Hollender w wykładzie *Biblioteki cyfrowe: strategia, współpraca, polityka*, scharakteryzował digitalizację zbiorów w Polsce. Ponadto przedstawił serwis Federacja Bibliotek Cyfrowych. Wyraził zaniepokojenie brakiem spójności polityki dotyczącej digitalizacji zbiorów w Polsce. Był świadomy, że tempo cyfryzacji zbiorów wynika z ekonomicznego punktu widzenia, ale również z zachowawczego podejścia do tekstów cyfrowych kosztem tradycyjnej książki. Referent wskazywał na drzemający potencjał digitalizacji w Polsce, a równocześnie uświadomił zebranym brak ośrodka, który by to nadzorował. Na przykładzie książki *Między rozsądkiem a uczuciem : twórczość literacka Elżbiety z Krasińskich Jaraczewskiej (1791-1832)* autorstwa Anastazji Śniechowskiej-Karpińskiej prelegent przedstawił niedokładne klasyfikowanie w zbiorach bibliotek cyfrowych.

Maria Śliwińska, z Międzynarodowego Centrum Zarządzania Informacją, wygłosiła referat *Digitalizacja-programy unijne*. Przedstawiła w nim programy Unii Europejskiej, realizowane przez MCZI, wspomagające projekty dotyczące zachowania dziedzictwa kulturowego: Phare-Tempus, Culture 2000, eTEN, eContent, Minerva. Ze względu na tematykę konferencji wartym uwagi był program Minerva, który koordynuje działania w zakresie digitalizacji.

Czego potrzebują Bibliotekarze 2.0 i co mogą im dać informatycy – dwugłos w tej sprawie zabrali Grzegorz Gmiterek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) i Adam Dudczak (Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe). Zaprezentowali możliwości związane z wdrożeniem semantycznej sieci. W internecie dostępne są już semantyczne wyszukiwarki m.in. Haka czy Spock. Prelegenci podkreślili, że dLibra wspiera eksport metadanych w RDF od dłuższego czasu. Przedstawili również różne portale nawiązujące do cech internetu 2.0 oraz nowe formy mediów w sieci, np. videoblogi czy podcasty.

Komunikat, *ŚBC, Społeczna Pracownia Digitalizacji oraz Forum i Blog Biblioteka 2.0 - stan i rozwój*, zaprezentowali kolejno: Remigiusz Lis, Agnieszka Koszowska (Biblioteka Śląska) i Małgorzata Waga z Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Remigiusz Lis omówił projekt Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Obecnie 34 biblioteki współtworzą zasób ŚBC. Podkreślił, że każdy może być współtwórcą (każda instytucja jak również prywatna osoba). Jest to inicjatywa bezpłatna i w każdej chwili można z niej zrezygnować.

Agnieszka Koszowska zaprezentowała natomiast genezę powstania Pracowni Digitalizacji Zbiorów ŚBC. Pracownia ma służyć uczestnikom przedsięwzięcia oraz wszystkim tym, którzy ze względu na braki sprzętowe lub oprogramowania nie mogli współtworzyć zasobów ŚBC. Udało się zorganizować szkolenia dla seniorów, którzy tym sposobem odbywają wolontariat. Na koniec głos zabrała Małgorzata Waga, która przedstawiła strukturę organizacyjną ŚBC oraz dokonała podsumowania konferencji.

Mgr Damian Ziółkowski jest pracownikiem Sekcji Gromadzenia i Opracowania Zbiorów Biblioteki Głównej AWF im. Jerzego Kukuczki w Katowicach.